

สังยุตตนิกาย^๑

สกถาวรรค	นิทานวรรค	ชั้นธวารวรรค	สพ่ายตนวรรค	มหาวรรค
<ul style="list-style-type: none"> • เทวดาสังยุตต์ • เทวปุตตสังยุตต์ • โกศลสังยุตต์ • มารสังยุตต์ • มิกขุนี้สังยุตต์ • พรหมสังยุตต์ • พราหมณสังยุตต์ • วังคีสสังยุตต์ • วนสังยุตต์ • ยักษสังยุตต์ • ลักกสังยุตต์ 	<ul style="list-style-type: none"> • อภิสมยสังยุตต์ • ชาติสังยุตต์ • อนมตคคสังยุตต์ • กัสสปสังยุตต์ • ลากลัการ - สังยุตต์ • ราหุลสังยุตต์ • ลักขณสังยุตต์ • โอปัมมสังยุตต์ • มิกขุสังยุตต์ 	<ul style="list-style-type: none"> • ชั้นธสังยุตต์ • ราชสังยุตต์ • ทิฏฐิสังยุตต์ • โอภกัณฑ - สังยุตต์ • อุปปาทสังยุตต์ • กิเลสสังยุตต์ • สาริปุตต - สังยุตต์ • นาคสังยุตต์ • สุปันณสังยุตต์ • คันธัพภกาย - สังยุตต์ • วลาหกสังยุตต์ • วัจฉโคตตสังยุตต์ • สมภาสิสังยุตต์ 	<ul style="list-style-type: none"> • สพ่ายตนสังยุตต์ • เวหนาสังยุตต์ • มาตุคามสังยุตต์ • ชัมพูชาทกสังยุตต์ • สามณตกสังยุตต์ • โมคคัลลาน - สังยุตต์ • จิตตคหปติปุจฉา - สังยุตต์ • ความนิสังยุตต์ • อสังขตสังยุตต์ • อัปยากตสังยุตต์ 	<ul style="list-style-type: none"> • มัคคสังยุตต์ • โพชฌนคสังยุตต์ • สติปฏิฐาน - สังยุตต์ • อินทริยสังยุตต์ • สัมมปัชาน - สังยุตต์ • พลสังยุตต์ • อิทธิปาทสังยุตต์ • อนุรุธสังยุตต์ • ฌานสังยุตต์ • อานาปานสังยุตต์ • โสตาปัตติสังยุตต์ • ลัจจสังยุตต์

^๑ สังยุตตนิกาย เป็นนิกายที่ ๓ ในสุดตันตปิฎก เป็นพระสูตรที่รวมพระธรรมเทศนาที่มีเนื้อหาเดียวกันเข้าด้วยกัน รวม ๕๕ สังยุตต์ เป็นพระสูตร ๗,๗๖๒ สูตร จัดพิมพ์เป็นคัมภีร์ ๖ เล่ม คือ พระไตรปิฎก เล่ม ๑๕ ถึง เล่ม ๑๙

เล่ม ๑๕ สังยุตตนิกาย สคาถวรรค

ท่านผู้อ่านได้ทราบมาแล้วว่า พระสุตตันตปิฎก เท่าที่ย่อมาแล้วมี ๖ เล่ม เป็นหมวดยาว คือ ทีฆนิกาย ๓ เล่ม เป็นหมวดขนาดกลาง คือ มัชฌิมนิกาย ๓ เล่ม พระสุตตันตปิฎก เริ่มแต่เล่ม ๙ เมื่อจบมัชฌิมนิกายจึงถึงเล่ม ๑๔ บัดนี้มาถึงสังยุตตนิกาย ซึ่งเป็นหมวดประมวลเรื่องต่าง ๆ ไว้เป็นหมวดหมู่ เริ่มแต่เล่ม ๑๕ ถึงเล่ม ๑๙ รวม ๕ เล่ม

เมื่อมาถึงหมวดประมวลหรือสังยุตตนิกายนี้ ผู้เขียนมีความเสียใจที่จะต้องย่ออย่างสิ้นที่สุด เพื่อให้สามารถย่อเล่ม ๒๐ ถึงเล่ม ๔๕ รวม ๒๖ เล่ม ให้รวบรัดลงได้ใน ๒ เล่ม^๑ ที่ยั้งค้างอยู่ แต่การย่อสังยุตตนิกายอย่างสิ้นที่สุดนี้ ก็เป็นโอกาสดีอย่างหนึ่ง คือในการพิมพ์ครั้งต่อไป ก็อาจจะย่อเพิ่มเป็นอีกเล่ม ๑ ต่างหาก สำหรับสังยุตตนิกายโดยเฉพาะ แต่ทั้งนี้ต้องสุดแต่ความเหมาะสม

สังยุตตนิกาย ๕ เล่ม แบ่งออกเป็น

เล่ม ๑๕ ชื่อสังยุตตนิกาย สคาถวรรค หมายความว่าทุกสูตรในเล่มนี้ (ซึ่งมีถึง ๒๗๑ สูตร) เป็นสูตรที่มี "คาถา" หรือคำสอน อันเป็น "บทกวี" ทั้งสิ้น คำว่าสคาถวรรค วรรคที่มีคาถา จึงเป็นชื่อของเล่ม ๑๕ นี้

เล่ม ๑๖ ชื่อสังยุตตนิกาย นิทานวรรค คำว่า นิทานวรรค แปลว่า วรรคว่าด้วยต้นเหตุ คืออธิบายถึงธรรมะที่เป็นเหตุปัจจัยของความเวียนว่ายตายเกิด ที่เรียกว่าปฏิจลสมุปบาท

เล่ม ๑๗ ชื่อสังยุตตนิกาย ชันธวารวรรค คำว่า ชันธวารวรรค แปลว่า วรรคว่าด้วยวาระที่กล่าวถึงขันธ คือกองรูป กองนาม หมายความว่า ร่างกายจิตใจของคนเราแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน เป็นส่วนรูปธรรมกองหนึ่ง เป็นส่วนจิตใจหรือนามธรรมอีกกองหนึ่ง

เล่ม ๑๘ ชื่อสังยุตตนิกาย สฬายตนวรรค คำว่า สฬายตนวรรค แปลว่า วรรคว่าด้วยอายตนะ ๖ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เป็นอันรวมกล่าวเรื่องตา หู เป็นต้น ในเล่ม ๑๘ นี้ทั้งเล่ม

ส่วนเล่ม ๑๙ ชื่อมหาวารวรรค คำว่า มหาวารวรรค แปลว่า วรรคว่าด้วยวาระใหญ่ หมายความว่า ธรรมะเรื่องสำคัญ ๆ เช่น มรรค โพชฌงค์ อินทรีย์ เป็นต้น ได้นำมากล่าวไว้ในเล่ม ๑๙ นี้ทั้งสิ้น

^๑ ข้อความนี้ หมายความว่า ในการจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชน ครั้งแรกนั้น อ.สุชีพ ปุญญานุภาพ กำหนดไว้เป็น ๕ เล่ม - ม.พ.ป.

มีข้อที่ควรสังเกตอีกอย่างหนึ่ง ก็คือว่าในแต่ละเล่มของ ๕ เล่มนี้ ซึ่งเรียกว่า
วรรค (ใหญ่) แต่ละวรรคประจำเล่มแล้วยังแบ่งเป็นส่วนใหญ่ เรียกว่าสังยุตต์ แบ่งเป็นส่วนย่อย
เรียกว่าวรรค (โดยมากมีวรรคละ ๑๐ สูตร) หรือถ้าทำเป็นแผนผังวิธีแบ่งส่วน จะเห็นได้ดังนี้

วรรค (ใหญ่) รวมทั้งเล่มเป็น ๑ วรรคใหญ่

สังยุตต์ (รวมเรื่องใดเรื่องหนึ่ง)

วรรค (เล็ก) รวมสูตรประมาณ ๑๐ สูตรต่อ ๑ วรรค

เฉพาะเล่ม ๑๕ หรือสังยุตตนิคาย สคาถวรรค แบ่งออกเป็น ๑๑ สังยุตต์ ดังต่อไปนี้

๑. **เทวดาสังยุตต์** ประมวลเรื่องเทวดา ที่ไปทูลถามปัญหาต่อพระพุทธเจ้า มีทั้งหมด ๘๑ สูตร แสดงคำถามของเทวดา คำตอบของพระพุทธเจ้า ที่เป็นคาถาหรือบทกวี ทั้งคำถามคำตอบ
๒. **เทพบุตรสังยุตต์** ประมวลเรื่องเทพบุตร ที่ไปทูลถามปัญหาต่อพระพุทธเจ้า มีทั้งหมด ๓๐ สูตร แสดงคำถามของเทพบุตร คำตอบของพระพุทธเจ้า ที่เป็นคาถาหรือบทกวีทั้งคำถามคำตอบ
๓. **โกศลสังยุตต์** ประมวลเรื่องที่ตรัสโต้ตอบกับพระเจ้าปเสนทิโกศล มีทั้งหมด ๒๕ สูตร
๔. **มารสังยุตต์** ประมวลเรื่องมาร ซึ่งไปปรากฏภายในลักษณะต่าง ๆ กัน บางครั้งได้มีการโต้ตอบกับพระพุทธเจ้า บางครั้งมิได้พูด แต่พระผู้มีพระภาคได้ตรัสภษิตในเมื่อทรงทราบว่าเป็นมาร ในสังยุตต์นี้มี ๒๕ สูตร
๕. **ภิกษุณีสังยุตต์** ประมวลเรื่องนางภิกษุณี แสดงถึงการที่พระผู้มีพระภาคทรงแสดงธรรมแก่นางภิกษุณีต่างรูป มี ๑๐ สูตร
๖. **พรหมสังยุตต์** ประมวลเรื่องพรหม แสดงการที่พระพรหมมาเฝ้า พระผู้มีพระภาคตรัสภษิตโต้ตอบ มี ๑๕ สูตร
๗. **พราหมณ์สังยุตต์** ประมวลเรื่องพราหมณ์ มีพราหมณ์ต่าง ๆ ตั้งปัญหาถามบ้าง กล่าววาทาก้าวร้าวบ้าง พระผู้มีพระภาคได้ตรัสโต้ตอบเป็นภษิตให้ให้เห็นธรรม มี ๒๒ สูตร ส่วนใหญ่มีผลเป็น ๒ คือพราหมณ์ออกบวชสำเร็จเป็นพระอรหันต์ กับพราหมณ์เลื่อมใสปฏิญญาตนเป็นอุบาสกถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะตลอดชีวิต
๘. **วังคีสสังยุตต์** ประมวลเรื่องเกี่ยวกับพระวังคีสเถระ มี ๑๒ สูตร
๙. **วนสังยุตต์** ประมวลเรื่องเกี่ยวกับป่า คือพระผู้มีพระภาคทรงแสดงธรรมแก่พระเถระต่าง ๆ ที่อยู่ในป่า มี ๑๔ สูตร

๑๐. **ยักขสังยุตต์** ประมวลเรื่องยักข์ ที่มาเฝ้าพระผู้มีพระภาค และพระองค์ได้ตรัส
โต้ตอบ มี ๑๒ สูตร

๑๑. **ลักขสังยุตต์** ประมวลเรื่องท้าวลักกะจอมเทพชั้นดาวดึงส์ ที่มาเฝ้า และพระ
ผู้มีพระภาคทรงแสดงธรรม มี ๒๕ สูตร

สาระสำคัญของคำสอนในเล่ม ๑๕ นี้ อยู่ที่ภาษิตสั้น ๆ จับใจ มากกว่าเรื่องที่จะให้
ติดในเรื่องเวทดา หรือมาร พรหม อนึ่ง จำนวนพระสูตรนี้ รวมแล้วได้ ๒๗๑ สูตร

จบความย่อแห่งพระไตรปิฎก เล่ม ๑๕

มูลนิธิพระไตรปิฎกเพื่อประชาชน
เอกสารเพื่อการอ่านเท่านั้น
ห้ามนำไปจัดพิมพ์เพื่อการค้า และแสวงหากำไรใดๆ